5.1 Procediments emmagatzemats en PL/pgSQL

- PL/pgSQL
- Procediments emmagatzemats en PL/pgSQL
- Paràmetres
- Variables
- Sentències condicionals
- Sentències iteratives
- Cursors Explícits
- Gestió d'Errors

PL/pgSQL

PL/pgSQL és un dels diferents llenguatges que ofereix PostgreSQL per implementar procediments emmagatzemats.

El PL/pgSQL que s'explica en aquestes transparències és un subconjunt del PL/pgSQL corresponent a la versió de PostgreSQL instal.lada al laboratori de la FIB.



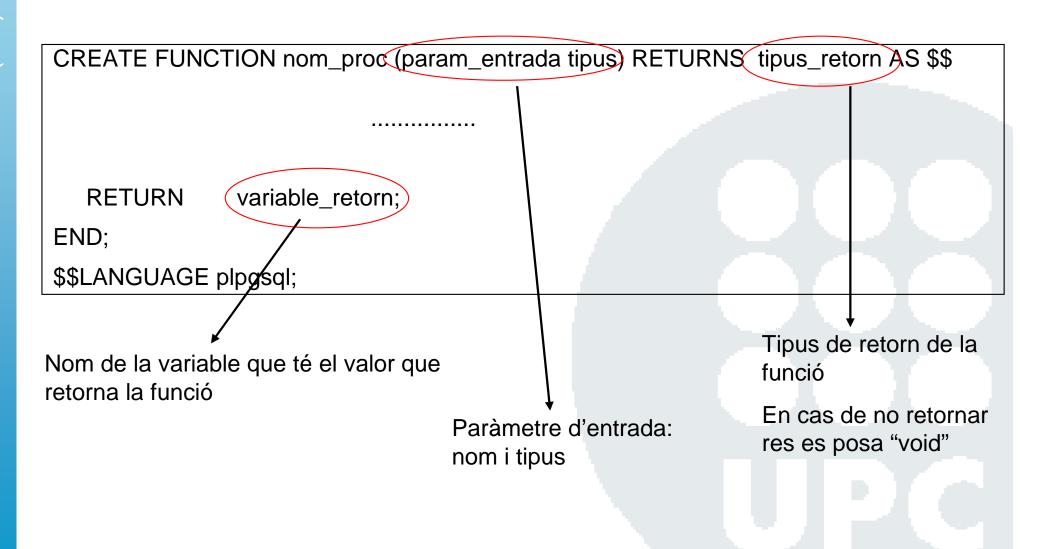
Base de dades exemple

```
create table clients(
  dni varchar(9) primary key,
 nom varchar(15) not null,
  cognom1 varchar(15) not null,
  cognom2 varchar(15) not null,
  carrer varchar(20) not null,
                                                             Quantitat de
 num carrer varchar(4) not null,
  cp char(5) not null,
                                                             comandes del
  ciutat varchar(15) not null,
                                                             client
 qtt_com integer -
  );
create table comandes (
 num_com integer primary key,
 dni varchar(9) not null references clients,
 data arribada date not null,
                                                          Import
  import_total integer ); ——
                                                           de la comanda
create table items(
 num_item integer primary key,
 preu_unitat integer not null);
                                                           Quantitat de l'item
create table items comanda(
 num item integer references items,
                                                           num_item que s'ha
 num_com integer references comandes,
                                                           comprat en la
  quantitat integer not null,—
                                                           comanda num_com.
 primary key(num_item,num_com));
```

Procediments emmagatzemats en PL/pgSQL

- Les sentències de PL/pgSQL les utilitzarem dins del cos d'un procediment, és a dir, entre les sentències CREATE FUNCTION i END de la funció.
- Bàsicament, PL/pgSQL proporciona dos tipus de sentències:
 - Sentències per definir (DECLARE) i assignar valors a variables
 - Sentències per controlar el flux d'execució d'un procediment:
 - Sentències condicionals:
 - Sentència IF
 - Sentències iteratives:
 - Sentències LOOP, FOR i WHILE
 - Sentències per fer la gestió d'errors:
 - Sentències EXCEPTION i RAISE EXCEPTION

Paràmetres: Retorn d'una única tupla

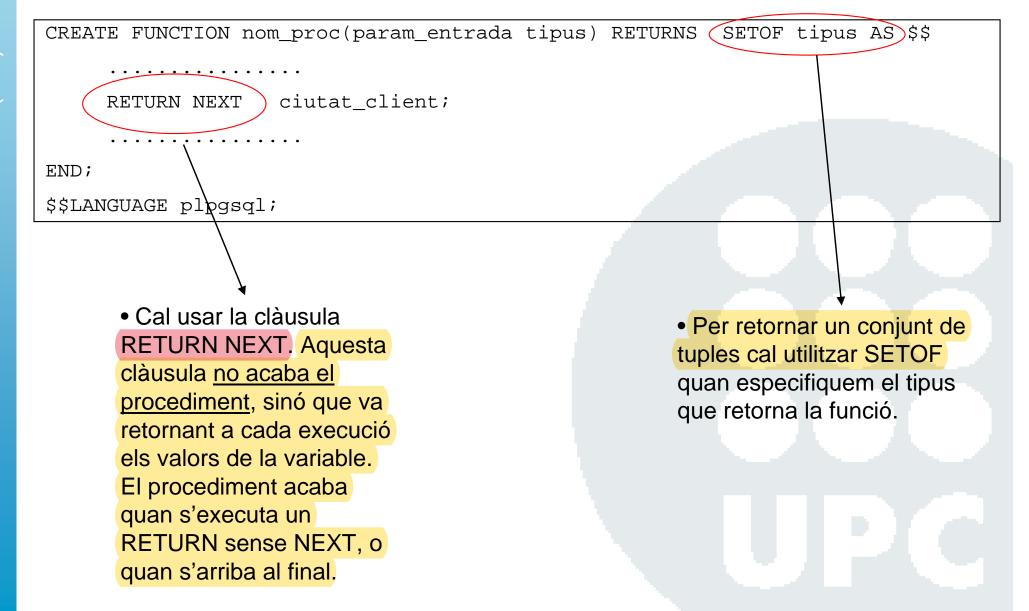


Paràmetres: Retorn d'una única tupla - Exemple

Aquest procediment obté la ciutat on viu el client amb el DNI que es passa com a paràmetre d'entrada.

```
CREATE FUNCTION trobar_ciutat(dni_client varchar(9))
RETURNS varchar(15) AS $$
                                                                DNI del client
DECLARE
      ciutat_client varchar(15);
                                                                Tipus que
BEGIN
                                                                tindrà la
     SELECT ciutat INTO ciutat_client
                                                                variable de retorn
     FROM clients
     WHERE dni=dni client;
                                                                 Variable de
    RETURN ciutat_client; ____
                                                                 retorn de la
END;
$$LANGUAGE plpgsql;
                                                                 ciutat on viu
                                                                 el client
```

Paràmetres: Retorn d'un conjunt de tuples



Paràmetres: Retorn d'un conjunt de tuples - Exemple

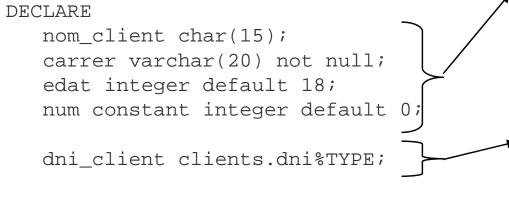
Aquest procediment retorna una tupla per cada enter que hi ha entre 0 i el valor del paràmetre d'entrada MAX.

```
CREATE FUNCTION exemple_retorn_n_tuples(max integer)
RETURNS SETOF integer AS $$
DECLARE
      i integer := 0;
                                                                SETOF del tipus
BEGIN
                                                                que tindrà la
  LOOP
                                                                variable de retorn
      i := i + 1;
      RETURN NEXT i;
      EXIT WHEN i = max;
                                                               → RETURN NEXT
  END LOOP;
                                                                 que s'invoca
  RETURN;
END;
                                                                 tantes vegades
$$LANGUAGE plpqsql;
                                                                 com tuples es
                                                                 vol retornar
```

Variables: Declaració

- El valor d'una variable s'emmagatzema en memòria volàtil i per tant, no són considerades objectes de la BD
- Totes les variables definides dins d'un procediment són variables locals.
- L'àmbit de visibilitat d'una variable local queda restringit al procediment a on s'hagi definit
- Sintaxis:

```
Nom_variable [CONSTANT] type [NOT NULL] [{DEFAULT | :=}expression];
```



Podem utilitzar els mateixos tipus de dades que els utilitzats a les columnes d'una taula.

Es possible especificar que el tipus de dades d'una variable és idèntic al tipus de dades d'una determinada columna d'una taula mitjançant la clàusula TYPE.

- Si no s'inicialitzen les variables, per defecte prenen valor NULL

Variables: Utilització

- Bàsicament, és possible utilitzar variables dins d'un procediment emmagatzemat en les situacions següents:
 - En sentències SQL

```
CREATE FUNCTION....

DECLARE

dni_client clients.dni%TYPE;
ciutat_client varchar(15);

BEGIN

SELECT ciutat INTO ciutat_client
FROM clients
WHERE dni dni_client;
....

END;
```

- En sentències de PL/PGSQL per
 - Assignar-hi valors
 - Calcular valors
 - Controlar el flux d'execució d'un procediment

Variables: Creació de nous tipus

En alguns casos, com per exemple quan un procediment ha de retornar tuples amb un conjunt d'atributs ens cal definir un nou tipus.

```
CREATE TYPE tipusAdressa AS ( ———
                                                        Creació prèvia
         carrer varchar(20),
                                                          al procediment
         num carrer varchar(4),
         ciutat varchar (15));
CREATE FUNCTION exNousTipus()
RETURNS tipusAdressa AS $$
DECLARE
         adressa tipusAdressa;
                                                          Declaració d'una
         carrer varchar(20);
                                                          variable del tipus
BEGIN
         adressa.ciutat:='Badalona';
                                                        Utilització i accés
         carrer := adressa.carrer;
                                                       dels diferents valors
                                                         de la variable
RETURN adressa; -
END;
$$ LANGUAGE plpgsql;
```

Variables: Creació de nous tipus - Exemple

Obtenir l'adreça (concretament el carrer, num_carrer i ciutat) d'un client

```
CREATE TYPE TAdressa AS (
   carrer varchar(20),
   num_carrer varchar(4),
   ciutat varchar(15)
);
CREATE FUNCTION trobar adressa client (dni client clients.dni%type)
RETURNS TAdressa AS $$
DECLARE
      dadesCli TAdressa;
BEGIN
   SELECT carrer, num carrer, ciutat INTO dadesCli
   FROM clients
   WHERE dni=dni client;
   RETURN dadesCli;
END;
$$LANGUAGE plpgsql;
select * FROM trobar adressa client('45678900');
```

Variables: Assignacions de valors

Només té sentit per <u>sentències o procediments que només retornen una fila</u>:

Sentència d'assignació de PL/PGSQL

Sentència SELECT ... INTO de l'SQL

```
SELECT ciutat INTO ciutat_client
FROM clients
WHERE dni=dni_client;
```

Assignar a una variable el que retorna un procediment:

```
imp_comada := import_una_com(numero_com);
o bé
select * from import_una_com(numero_com) into imp_comanda;
```

Sentències condicionals

La sentència IF serveix per a establir condicions en el flux d'execució d'un procediment:

```
IF condició THEN bloc de sentències
ELSE bloc de sentències
END IF;
```

Podem establir diferents nivells d'aniuament mitjançant la clàusula

```
IF ... THEN ... ELSEIF ... THEN ... ELSE...END IF;
```

- Condicions:
 - Per especificar les condicions podem utilitzar:
 - Operadors lògics: AND, OR, NOT
 - Operadors de comparació: =, <,<=, >, >=, etc
 - Predicats propis d'SQL: BETWEEN, IN, IS NULL, EXISTS
 - Variable PL/pgSQL: FOUND
 - Consultes SQL

Sentències condicionals - Exemple

Obté el descompte del client amb el DNI que es passa per paràmetre. Aquest descompte depèn del nombre de comandes del client.

```
CREATE FUNCTION calcul desc client(dni client clients.dni%type)
RETURNS integer AS $$
DECLARE
    descompte INTEGER;
    qttComClient INTEGER;
BEGIN
   IF (EXISTS (SELECT * FROM clients WHERE dni=dni client))THEN
       qttComclient:=(SELECT qtt_com FROM clients WHERE dni=dni_client);
       IF (qttComclient=0) THEN descompte:=0;
       ELSIF (qttComClient<5) THEN descompte:=1;</pre>
       ELSIF (qttComClient<10) THEN descompte:=3;</pre>
       ELSIF (qttComClient<15) THEN descompte:=5;</pre>
                                                            Execució de la funció:
       ELSE descompte:=10;
       END IF;
                                                   select * from calcul desc client('35678111')
   END IF;
                                                   as descompte;
   RETURN descompte;
END;
$$LANGUAGE plpgsql;
                                                  Panel de Salida
                                                  Salida de datos | Comentar | Mensajes | Historial
                                                       descompte
                                                       integer
```

Sentències condicionals – Variable FOUND

La variable FOUND és de tipus booleà.

FOUND té en principi el valor False.

El seu valor pot canviar quan s'executen les sentències següents:

- Una sentència SELECT ... INTO posa FOUND a True si el select obté una fila, i a False si no s'obté cap fila.
- Una sentència UPDATE, INSERT o DELETE posa FOUND a True si com a mínim una fila es veu afectada per la sentència, i a False si no queda afectada cap fila.
- Una sentència FOR. Dintre de cada iteració del FOR, el valor de la variable pot canviar segons les sentències que s'hi executen. Però en sortir del FOR és posa FOUND a True si s'ha iterat una o més vegades, sinó es posa a False.

FOUND és una variable local en un procediment. Qualsevol canvi en aquesta variable afecta només al procediment on aquest canvi es produeix.

Sentències condicionals – Variable FOUND - Exemple

Obté el descompte del client amb el DNI que es passa per paràmetre. Aquest descompte depèn del nombre de comandes del client.

```
CREATE FUNCTION calcul_desc_client(dni_client clients.dni%type)
RETURNS integer AS $$
DECLARE
    descompte INTEGER;
    qttComClient INTEGER;
BEGIN
  SELECT gtt com into gttComclient FROM clients WHERE dni=dni client;
  IF FOUND THEN
      IF (qttComclient=0) THEN descompte:=0;
        ELSIF (qttComClient<5) THEN descompte:=1;</pre>
        ELSIF (qttComClient<10) THEN descompte:=3;</pre>
                                                             Execució de la funció:
        ELSIF (qttComClient<15) THEN descompte:=5;</pre>
        ELSE descompte:=10;
                                                    select * from calcul desc client('35678111')
     END IF;
                                                    as descompte;
   END IF;
   RETURN descompte;
END;
                                                  Panel de Salida
$$LANGUAGE plpgsql;
                                                  Salida de datos | Comentar | Mensajes | Historial
                                                        descompte
                                                        integer
```

Sentències iteratives FOR, WHILE i LOOP

- Sentència FOR
 - S'utilitza habitualment per <u>iterar sobre el conjunt de tuples retornades</u> per una consulta SQL.

```
FOR target IN query
LOOP statements END LOOP;
```

Es pot utilitzar també quan sabem a priori el nombre d'iteracions a executar.

```
FOR name IN [ REVERSE ] expression .. expression
LOOP statements END LOOP;
```

- Sentències WHILE i LOOP.
 - S'utilitzen per definir bucles on el seu acabament estigui definit per una expressió condicional.
 - Sentència LOOP :

```
LOOP statements EXIT [ WHEN expression ]; statements; END LOOP;
```

Sentència WHILE:

```
WHILE expression LOOP statements END LOOP;
```

Sentències iteratives: Exemple utlització FOR (1)

Obté les dades de tots els clients d'una determinada ciutat. Indica amb una "P" els clients que són preferents (import total de comandes superior a 60000).

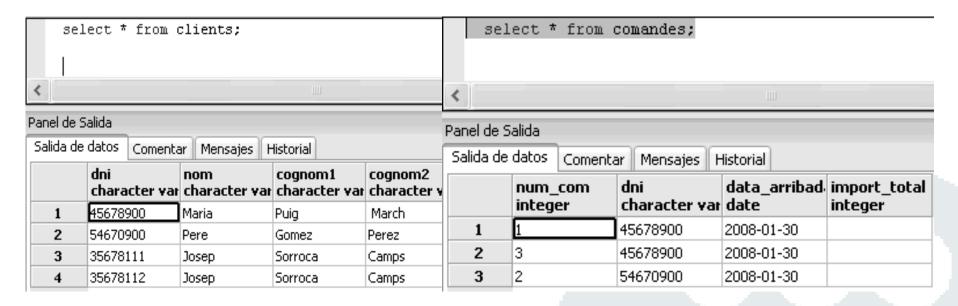
```
CREATE TYPE Tdades_client_tip AS (
        dni client VARCHAR(9),
        nom client VARCHAR(15),
        cognom1 VARCHAR(15),
        pref CHAR(1));
CREATE FUNCTION clients ciutat tip(ciutat client clients.ciutat%type)
RETURNS SETOF Tdades client tip AS $$
DECLARE dades_clients Tdades_client_tip;
BEGIN
FOR dades_clients IN SELECT dni,nom,cognom1
                       FROM clients
                       WHERE ciutat=ciutat client LOOP
 dades_clients.pref := es_preferent(dades_clients.dni_client);
  return next dades clients;
END LOOP;
RETURN;
END;
$$LANGUAGE plpgsql;
```

Sentències iteratives: Exemple utlització FOR (2)

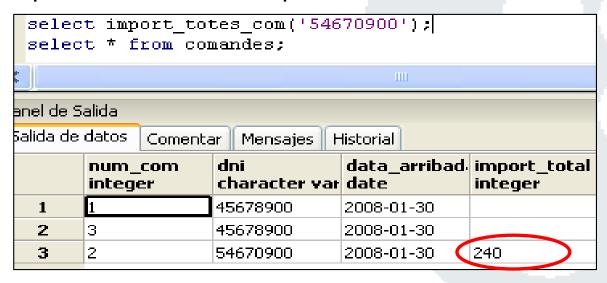
Modifica l'import de la comanda a la taula comandes per cadascuna de les comandes d'un determinat client.

```
CREATE FUNCTION import totes com(dni client clients.dni%type)
RETURNS void AS $$
DECLARE
 num_comanda comandes.num_com%type;
  import comandes.import_total%type;
BEGIN
FOR num comanda IN SELECT num com FROM comandes
                    WHERE dni=dni client
     LOOP
     SELECT SUM(ic.quantitat*i.preu_unitat) INTO import
        FROM items comanda ic, items i
        WHERE i.num_item=ic.num_item AND ic.num_com=num comanda;
     UPDATE comandes
        SET import total=import
        WHERE num_com=num_comanda;
END LOOP;
END;
$$LANGUAGE plpqsql;
```

Sentències iteratives: Exemple utlització FOR (2) - Execució



Si s'executa el procediment anterior per al client '54670999' el resultat és:



Sentències iteratives: Exemple utlització WHILE

```
CREATE FUNCTION incrementar_preu()RETURNS void as $$
BEGIN
WHILE EXISTS(SELECT * FROM items WHERE preu_unitat<25) LOOP
   UPDATE items
   SET preu_unitat=preu_unitat+5
   WHERE preu_unitat<25;
END LOOP;
END;</pre>
```

Contingut de la taula Items abans i desprès d'executar el procediment.

\$\$LANGUAGE plpgsql;

	num_item integer	preu_unitat integer
1	1	15
2	2	20
3	3	15
4	4	20
5	5	15
6	6	50
7	7	40

	num_item integer	preu_unitat integer
1	1	25
2	2	25
3	3	25
4	4	25
5	5	25
6	6	50
7	7	40

Que hauria passat si en comptes d'utilitzar un WHILE haguéssim utilitzat un FOR ?

Cursors explícits (Alternativa que NO utilitzarem a laboratori)

- Una altra manera d'accedir a un conjunt de tuples és via cursors explícits. Hi ha altres SGBDs que només tenen aquesta opció. L'estàndard admet les dues.
 - Un cursor és una estructura de dades que permet accedir a cada una de les files que retorna una consulta SQL.
 - Addicionalment PostgreSQL permet treballar amb cursors explícits per a accedir a cada una de les files retornades per una consulta SQL (nosaltres no ho farem servir a laboratori).
 - Per treballar amb cursors explícits cal:
 - 1. Declarar el cursor i associar-lo a una consulta (DECLARE ... CURSOR FOR)
 - 2. Obrir el cursor (OPEN)
 - 3. Obtenir la primera fila de la consulta associada al cursor (FETCH)
 - 4. Executar el bloc de sentències del bucle
 - 5. Obtenir la següent fila de la consulta associada al cursor (FETCH)
 - 6. Tornar a executar els passos 4) i 5) mentre hi hagin files que formin part del resultat de la consulta.
 - 7. Tancar el cursor (CLOSE)

Cursors explícits (Alternativa que NO utilitzarem a laboratori)

```
CREATE FUNCTION clients_ciutat(ciutat_client clients.ciutat%type) RETURNS SETOF varchar(9) AS $$
 DECLARE
    cursor_clients CURSOR FOR SELECT dni
                              FROM clients
                              WHERE ciutat=ciutat_client;
   dni_client clients.dni%type;
 BEGIN
 OPEN cursor_clients;
 L00P
     FETCH cursor_clients INTO dni_client;
    EXIT WHEN NOT FOUND;
     return next dni_client;
 END LOOP;
 close cursor_clients;
 END;
 $$LANGUAGE plpgsql;
 select * FROM clients_ciutat('Barcelona');
Panel de Salida
                                                Salida de datos
                                                                 Comentar
                                                                              Mensajes
                                                                                         Historial
       clients ciutat
       character var
      45678900
  1
       54670900
```

Gestió d'errors

Quan es produeix un error dintre d'un procediment podem:

• **No capturar-lo**: El procediment falla i es retorna l'error concret al nivell superior (JDBC, editor d'SQL, a un altre procediment..)

• Capturar-lo:

- > Opció 1. El procediment falla i es retorna una excepció determinada pel programador al nivell superior.
- ➤ Opció 2. El procediment té èxit i es retorna un codi d'error determinat pel programador al nivell superior.
- > Opció 3. El procediment té èxit i s'insereix l'error en un taula d'errors.
- ➤ Opció 4. El procediment té èxit i l'error es tractat dins del procediment.

Gestió d'errors

Tipus d'errors que es poden produir:

- Errors predefinits pel propi SGBD, p.e. el codi d'error número 23505 a PostgreSQL vol dir "Unique violation". Es produeixen quan alguna instrucció que s'executa provoca alguna excepció pròpia del SGBD.
- Errors d'usuari. Específics del procediment (P0001 a PostgreSQL).
 Codi d'error quan dins d'un procediment s'executa una instrucció RAISE EXCEPTION.

Instruccions per gestionar els errors:

- **EXCEPTION**: Accions a dur a terme en cas de que es produeixin excepcions.
- RAISE EXCEPTION: Serveix per a que el programador pugui generar els seus propis errors dins d'un procediment

Gestió d'errors

Es pot utilitzar el bloc BEGIN... amb la claúsula EXCEPTION per tractar els errors que es produeixen dins d'un procediment.

Si dins del bloc EXCEPTION es produeix una excepció, l'execució del procediment finalitza i l'error es reportat a l'usuari o programa que ha demanat l'execució del procediment emmagatzemat.

Gestió d'errors: Opció 1 - Captura i retorn d'excepcions

```
CREATE FUNCTION nova_linia_op1(item integer, com integer, qtt integer)
RETURNS void AS $$
BEGIN
 IF (att < 12)
        THEN RAISE EXCEPTION 'Quantitat % inferior a 12', qtt;
        ELSEIF (qtt > 600)
                 THEN RAISE EXCEPTION 'Quantitat % superior a 600', qtt;
 END IF;
  INSERT INTO items_comanda
    VALUES (item, com, qtt);
  RETURN;
  EXCEPTION
      WHEN raise exception THEN
           RAISE EXCEPTION '%', SQLERRM;
      WHEN foreign_key_violation THEN
          RAISE EXCEPTION 'La comanda o el item no existeixen';
      WHEN OTHERS THEN
           RAISE EXCEPTION 'Error intern';
END;
$$LANGUAGE plpqsql;
```

Gestió d'errors: Opció 2 - Captura i retorn d'un codi de retorn

```
CREATE TYPE TError AS (
          codi varchar(5),
          motiu varchar(50));
CREATE FUNCTION nova_linia_op2(item integer, com integer, qtt integer)
RETURNS TError AS $$
DECLARE error TError;
BEGIN
IF (gtt < 12) THEN RAISE EXCEPTION 'Quantitat % inferior a 12', gtt;
 ELSEIF (qtt > 600) THEN RAISE EXCEPTION 'Quantitat % superior a 600', qtt;
END IF;
 INSERT INTO items comanda VALUES (item, com, qtt);
error.codi:='0';
RETURN error;
EXCEPTION
      WHEN raise_exception THEN
          error.codi:=SQLSTATE; error.motiu :=SQLERRM;
          RETURN error;
      WHEN foreign key violation THEN
          error.codi:=SQLSTATE; error.motiu:='La comanda o el item no existeixen';
          RETURN error;
      WHEN OTHERS THEN
          error.codi:=SQLSTATE; error.motiu:='Error intern';
          RETURN error;
END;
$$LANGUAGE plpqsql;
```

Gestió d'errors: Opció 3 - Captura i inserció a taula d'errors

```
CREATE TABLE t_errors (
          codi varchar(5),
          motiu varchar(50));
CREATE FUNCTION nova_linia_op3(item integer, com integer, qtt integer)
RETURNS void AS $$
BEGIN
 IF (gtt < 12) THEN RAISE EXCEPTION 'Quantitat % inferior a 12', gtt;
  ELSEIF (qtt > 600) THEN RAISE EXCEPTION 'Quantitat % superior a 600', qtt;
 END IF;
 INSERT INTO items comanda VALUES (item, com, qtt);
 RETURN;
 EXCEPTION
      WHEN raise_exception THEN
          INSERT INTO t_errors VALUES (SQLSTATE,SQLERRM);
          RETURN;
      WHEN foreign_key_violation THEN
          INSERT INTO t_errors VALUES (SQLSTATE, 'La comanda o el item no existeixen');
          RETURN;
      WHEN OTHERS THEN
          INSERT INTO t errors VALUES (SQLSTATE, 'Error intern');
          RETURN;
END;
$$LANGUAGE plpqsql;
```

Gestió d'errors: Opció 4 – Captura i resolució del motiu de l'error en el mateix procediment

```
CREATE FUNCTION insercions(d1 integer, d2 integer) returns void AS $$

BEGIN

INSERT INTO prova VALUES (d1,d2);

EXCEPTION

WHEN undefined_table THEN

CREATE TABLE prova(

a integer primary key,

b integer);

END;

$$LANGUAGE plpgsql;
```

- El procediment intenta recuperar-se de l'error que s'ha produït.
- •En aquest exemple, si la taula prova no existeix, es produeix un error. El procediment intenta solucionar-lo creant la taula.
- ALERTA: Una solució d'aquest tipus no sempre és possible !!

Annex: Invocació d'un procediment des d'un programa JDBC – Exemple

```
Execució de sentències de crida a procediments
emmagatzemats
     Create table A(x integer primary key, y varchar(10));
     Create function C (y varchar(10)) Returns int AS $$
     Declare
        aux int:
     Begin
      Insert into A Values (1,y);
      Select Max(x) into aux From A;
      Return aux:
     END:
     $$LANGUAGE plpgsql;
     // Fragment de codi Java
      Statement s=null;
      CallableStatement cs=null;
      try
         // creem un Statement
         s = c.createStatement ();
         // creem el CallableStatement
          cs = c.prepareCall ("{? = call C (?)}");
          cs.setString (1,"David");
          ResultSet rs = cs.executeQuery ();
         rs.next();
         int codi = rs.qetInt (1);
         System.out.println ("David te el codi "+codi);
      catch (SQLException se)
         System.out.println ("Error a l'executar les
         sentencies."):
```